

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Економіко-гуманітарний інститут, гуманітарний факультет
(повне найменування інституту, назва факультету)

Кафедра міжнародних економічних відносин
(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
на тему «Особливості функціонування агрохолдингів в умовах посилення
світової конкуренції»

Виконав

студент 2 курсу, групи ГФ-218м
спеціальності 292 «Міжнародні економічні
відносини», ОПП «Міжнародний бізнес»
(код і назва напрямку підготовки, спеціальності)

Пархонюк Р. А.

(прізвище та ініціали студента)

Керівник Ситников М. М.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Бурма С. І.

(прізвище та ініціали)

м. Запоріжжя
2019 рік

РЕФЕРАТ

КДМР: 122 с., 5 рис., 7 табл., 58 джерел, 11 формул.

Мета роботи – з’ясування особливостей функціонування агрохолдингів та виявлення перспектив їх участі на світовому ринку в умовах глобальних викликів.

Об’єктом дослідження є процеси функціонування різних форм організації аграрного бізнесу на світовому ринку.

Предмет дослідження – теоретичні засади розвитку агрохолдингів та особливості їх функціонування в умовах посилення світової конкуренції.

Методи дослідження – абстракції – при визначенні сутності поняття «агрохолдинг»; структурно-функціональний – при дослідженні діяльності світових агрохолдингів; статистичного аналізу – при аналізі тенденцій та динаміки розвитку агрохолдингів; групування – виявлення переваг та загроз розвитку агрохолдингів України в умовах посилення конкуренції; експертних оцінок – для виявлення особливостей розвитку агрохолдингів в ланцюгах поставок з метою забезпечення продовольчої безпеки та балансу їхнього існування з малими формами ведення аграрного бізнесу.

Анотація. Досліджено тенденції розвитку світових агрохолдингів. Проаналізовано економічні передумови та чинники формування агрохолдингів. Здійснено порівняльний аналіз переваг та загроз розвитку агрохолдингів України в умовах посилення конкуренції. Розглянуто різні форми ведення аграрного бізнесу: агрохолдинги, фермерські господарства, особисті сільські господарства населення. Виявлено, що пріоритетне місце серед цих форм займають агрохолдинги. Обґрунтовано важливість діяльності агрохолдингів для досягнення цілей сталого розвитку ООН, зокрема розвитку ланцюгів поставок агрохолдингів з метою забезпечення продовольчої безпеки.

АГРОХОЛДИНГ, ІНВЕСТИВАННЯ, КОНКУРЕНЦІЯ,
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ УГІДДЯ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ
БЕЗПЕКИ.

Аннотация. Исследованы тенденции развития мировых агрохолдингов. Проанализированы экономические предпосылки и факторы формирования агрохолдингов. Осуществлен сравнительный анализ преимуществ и угроз развития агрохолдингов Украины в условиях усиления конкуренции. Рассмотрены различные формы ведения аграрного бизнеса: агрохолдинги, фермерские хозяйства, личные сельские хозяйства населения. Выявлено, что приоритетное место среди этих форм занимают агрохолдинги. Обоснована важность деятельности агрохолдингов для достижения целей устойчивого развития ООН, в частности развития цепей поставок агрохолдингов с целью обеспечения продовольственной безопасности.

АГРОХОЛДИНГ, ІНВЕСТИРОВАНИЕ, КОНКУРЕНЦІЯ,
СЕЛЬСЬКОХОЗЯЙСТВЕННІ УГОДЬЯ, ОБЕСПЕЧЕННЯ
ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЇ БЕЗОПАСНОСТІ.

Abstract. The development tendencies of the world agroholding are investigated. The economic prerequisites and factors of the formation of agricultural holdings are analyzed. A comparative analysis of the advantages and threats of the development of agricultural holdings in Ukraine in the face of increased competition was carried out. Various forms of conducting the agricultural business are examined: agro-walkings, farms, personal agriculture of the population. It was revealed that agricultural holdings occupy a priority place among these forms. The importance of the activities of agricultural holdings to achieve the UN sustainable development goals, in particular the development of supply chains of agricultural holdings in order to ensure food security, is substantiated.

AGROHOLDING, INVESTMENT, COMPETITION, AGRICULTURAL
LAND, FOOD SECURITY.

ЗМІСТ

Завдання на кваліфікаційну дипломну магістерську роботу	2
Реферат.....	4
Вступ.....	8
1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ АГРОХОЛДИНГІВ.....	11
1.1 Агрохолдинги в сучасній світогосподарській системі: поняття, сутність, роль.....	11
1.2 Економічні передумови та чинники формування агрохолдингів.....	21
1.3 Агрохолдинги як форма організації сільськогосподарського бізнесу.....	32
2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОХОЛДИНГІВ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ СВІТОВОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.....	44
2.1 Тенденції та динаміка розвитку агрохолдингів у світовій економіці.....	44
2.2 Аналіз діяльності агрохолдингу «Cargill» в умовах глобальних викликів.....	54
2.3 Переваги та загрози розвитку агрохолдингів України в умовах посилення конкуренції.....	59
3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	76
3.1 Урізноманітнення форм організації аграрного бізнесу	76
3.2 Модель взаємовідносин агрохолдингів та малих форм ведення бізнесу у глобальних ланцюгах поставок.....	83
4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....	95
4.1 Аналіз потенційних небезпек.....	95
4.2 Заходи по забезпеченню безпеки.....	97
4.3 Заходи по забезпеченню виробничої санітарії та гігієни праці.....	100
4.4 Заходи з пожежної безпеки.....	105

4.4.1 Заходи з пожежної безпеки.....	105
4.4.2 Основні норми поводження і дії при аваріях с викидом сильнодіючих отруйних речовин.....	107
Висновки.....	110
Перелік джерел посилань.....	115
Додаток А Ідеологія створення та діяльності агрохолдингів України.....	121

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Либман А., Хейфец Б. Мировые процессы транснационализации// Вопросы экономики. - 2006. - №12. - С.61-79.
2. Lukashevich V.M. Global Studies: A Manual ./ VM Lukashevich - Lviv: "New World - 2000", 2004 - 392 pp.
3. Josh Brem-Wilson La Vía Campesina and the UN Committee on World Food Security: Affected publics and institutional dynamics in the nascent transnational public sphere, Review of International Studies, 43, 02, (302), (2017).
4. Alex Shankland and Euclides Gonçalves, Imagining Agricultural Development in South–South Cooperation: The Contestation and Transformation of ProSAVANA, World Development, 81, (35),(2016).
5. Clapp, Jennifer and Fuchs, Doris, «Agri-food corporations, global governance, and sustainability: a framework for analysis», in Jennifer Clapp and Doris Fuchs (eds), Corporate Power in Agri-food Governance (London: The MIT Press, 2009), pp. 8–10
6. Craig D. Idso, Estimates of Global Food. Production in the Year 2050: Will We Produce Enough to Adequately. Feed the World?//Center for the Study of Carbon Dioxide and Global Change. - 2011. - 43 p.
7. Laurence Roudart and Marcel Mazoyer, Large-Scale Land Acquisitions: A Historical Perspective,Revue internationale de politique de développement, 6, 1, (2015). Crossref
8. Martha Jane Robbins, Exploring the ‘localisation’ dimension of food sovereignty, Third World Quarterly, 36, 3, (449), (2015).
9. Андрійчук В. Г. Агропромислові формування нового типу в контексті стратегії розвитку вітчизняного сільського господарства // В.Г. Андрійчук - Економіка АПК, 2014 – № 1 – С. 3 -9

10. Васильєв С. Г. Проблеми інформаційного забезпечення холдингової організації менеджменту / С. Г. Васильєв, І. В. Рибаків І. В. – [Електронний ресурс]. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Suek/2010_2/.

11. Данкевич А. Є. Організаційно-економічні засади розвитку агрохолдингів / А. Є. Данкевич // Економіка АПК. – 2012. – № 1. – С. 139-147.

12. Бабенко В.О. Управління інноваційними процесами переробних підприємств АПК (математичне моделювання та інформаційні технології) : моногр. / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, Х. – Мачулин, 2014. – 380 с.

13. Babenko V.A. Modelling of factors affecting innovational agricultural activity of enterprises AIC in Ukraine // Scientific bulletin of Polissia. – 2017. – № 1 (9), p. 2. – P. 115-121. DOI: 10.25140/2410-9576-2017-2-2(10)

14. Про холдингові компанії в Україні : Закон України від 15.03.2006 р. №3528-1У // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 34. – С. 291.

15. Бондар В.В. Особливості формування сільськогосподарської політики Європейського Союзу // Глобалізація та проблеми економічного розвитку країн у сучасних умовах. – Чернігів, 2008. – С. 23–28.

16. Білик Ю. Оцінка порівняльних переваг в умовах міжнародної економічної інтеграції (на прикладі сільського господарства України) / Ю. Білик, О. Файчук // Економіка України. – 2007. – № 6(547). – С. 69-76.

17. Бидик А. Г. Основні методичні аспекти оцінки інноваційних інвестицій / А. Г. Бидик // Економіка АПК. – 2017.– №4.– С. 68-71.

18. Родченко В.В. Глобалізація ринків і виробництва – один із важливих факторів впливу на розвиток економіки України / Родченко В.В. / Проблеми системного підходу в економіці електронне наукове фахове видання – 2011. – №2

19. Agriculture, bioenergy and food policy in Ukraine – analyses, conclusions and recommendations / [H. Strubenhoff, V. Movchan, I. Burakovsky and other]. – K., 2008. – 350 p.

20. Аніловська Г. Я. Глобалізація та управління зовнішньоекономічною сферою / Г. Я. Аніловська, Л. А. Яремко. – Львів : Видавництво Anet, 2014. – 234 с.

21. Дем'яненко М. Я. Державна підтримка як фактор забезпечення конкурентоспроможного аграрного виробництва / М. Я. Дем'яненко, Ф. В. Іванина // Економіка АПК. – 2009. – № 9. – С. 3.

22. Талавіра Є. В. Сучасні тенденції регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах глобалізації / Талавіра Є. В. / Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" – 2014. – № 9

23. Пітель Н.Я. Посилення конкурентних позицій АПК України на зовнішньому ринку в умовах глобалізації / Н.Я. Пітель // Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. – Кам'янецьПодільський, 2009. – Вип. 17. – Т. 3. – С. 146-149.

24. Вічевич А. М. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібник / А. М. Вічевич, О. В. Максимець. – Львів : Афіша, 2014. – 140 с.

25. Березівський П. С. Конкурентоспроможність молокопереробних підприємств: теорія, методика, практика : монографія / П. С. Березівський, А. М. Железняк. – Львів, 2017. – 198 с.

26. Губенко В.І. Продукція АПК на зовнішніх ринках: стан, проблеми, методика оцінки конкурентоспроможності підприємств АПК / В.І.Губенко; наук. зб. Полтавської ДАА. – Полтава, 2008. – С. 213-216.

27. Благодетєлева-Вовк С. Л. Система оцінки економічної ефективності діяльності промислових підприємств на основі застосування критерію якості (на прикладі машинобудування) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кан. екон .наук:/ С. Л Благодєєва-Вовк. – Тернопіль, 2013.– 19 с.

28. Молдаван Л.В., Шубравська О.В. Інвестиційні пріоритети у сфері розвитку агропромислового виробництва України та механізми їх реалізації / Л.В. Молдаван, О.В. Шубравська // Економіка України. – 2015. – № 4. – С. 78–87.

29. Дернович А. В. Мировой опыт регулирования качества и безопасности сельскохозяйственной продукции и продуктов питания / А.В. Дернович [Электронный ресурс]. URL: <http://agriculture.by/?p=932>.

30. Федерація органічного руху України, IFOAM. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.organic.com.ua 4. Мостенська Т. Л. Перспективи розвитку органічних продуктів України / Т. Л. Мостенська // Економіка АПК. — 2013. — №11 — С. 1—14.

31. Кандиба А. М. Зовнішньоекономічна діяльність в агропромисловому комплексі / А.М. Кандиба . – К.: Урожай, 2014. – 208 с

32. Шубравська О. Ризики сталого розвитку АПС України в умовах глобалізації / О.Шубравська // Економіка України. – 2007. – № 2. – С. 62-68.

33. Державна служба статистики України /Зовнішня торгівля України товарами у 2017 році/ випуск 2018 – №19 / Зовнішньоекономічна діяльність [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

34. Відносини Україна – НАТО : економічні аспекти / за ред. О. І. Сойкіна. – Вип. 42. К. : Видавництво «ІТС», 2013. – 120 с.

35. Ковтун Е.О. Експортно-імпортні операції України на зовнішніх ринках/ Ковтун Е.О. /Економічні науки – 2013. [Електронний ресурс]. URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=67541>

36. Бабенко В.О. Проблемні аспекти інноваційної діяльності України на світовому ринку сільськогосподарської продукції // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». Вип. 6, ч.1. – 2016. – 177 с. – С. 26 – 29.

37. Дослідний інститут органічного сільського господарства (Forschungsinstitut für biologischen Landbau, FiBL) – [Электронный ресурс]. URL: <http://www.fibl.org/en/themes/organic-farming-statistics.html>

38. UNCTAD, World Investment Report 2018 [Електронний ресурс]. URL: <http://unctad.org/wir>

39. Consultative Group on International Agricultural Research [Електронний ресурс]. URL: <https://wle.cgiar.org>

40. Food and Agriculture Organization of the United Nations [[Електронний ресурс]. URL: <http://agris.fao.org>

41. United States Department of Agriculture, Foreign Agricultural Service [Електронний ресурс]. URL: <https://apps.fas.usda.gov>

42. Eurostat, statistics explained [Електронний ресурс]. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained>

43. S.Kidman&CoLtd [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kidman.com.au>

44. Australian Agricultural Company [Електронний ресурс]. URL: <https://www.aaco.com.au>

45. The North Australian Pastoral Company (NAPCO) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.napco.com.au>

46. Beidahuang Group [Електронний ресурс]. URL: <https://www.chinabdh.com>

47. Consolidated Pastoral Company (CPC) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.pastoral.com>

48. Cresud [Електронний ресурс]. URL: <https://www.cresud.com.ar>

49. Холдинг «Казекспортастик» (KEA) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kazexportastyk.kz>

50. NCH Capital [Електронний ресурс]. URL: <https://www.nchcapital.com>

51. Turkish General Directorate of Agricultural Enterprises (TIGEM) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.tigem.gov.tr>

52. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. URL: <http://sfs.gov.ua/>

53. Офіційний сайт статистичної служби Європейського Союзу (EUROSTAT) [Електронний ресурс]. URL: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>

54. Cargill. Helping the world thrive. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.cargill.com/sustainability>

55. The United Nations. About the Sustainable Development Goals. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

56. Кобута І. В. Оцінка впливу членства у СОТ на аграрний сектор України / І. В. Кобута // Круглий стіл «Чотири роки членства України в Світовій організації торгівлі: попередня оцінка економічних наслідків» м. Київ, 26 листопада 2012 р. – 13 с.

57. Шубравська О. В. Перспективи міжнародної співпраці в агропродовольчій сфері / О. В. Шубравська. – Економіка АПК. – 2013. – №10. – С.87-92.

58. Клименко Л.В. Розвиток зовнішньої торгівлі продукцією галузей АПК як об'єктивна потреба системи господарювання України / Л.В. Клименко [Електронний ресурс]. URL: <http://www.khntusg.com.ua>